

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

της 2ας Δεκεμβρίου 2021

σχετικά με ένα πανευρωπαϊκό πλαίσιο συντονισμού συστημικών κυβερνοπεριστατικών για τις σχετικές αρχές

(ΕΣΣΚ/2021/17)

(2022/C 134/01)

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο ⁽¹⁾, ιδίως το παράρτημα IX,Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία β) και δ), και τα άρθρα 16 και 18,Έχοντας υπόψη την απόφαση ΕΣΣΚ/2011/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 20ής Ιανουαρίου 2011, για τη θέσπιση του εσωτερικού κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου ⁽³⁾, και ιδίως τα άρθρα 18 και 20,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 4 της σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου ⁽⁴⁾, απώτατος στόχος της μακροπροληπτικής πολιτικής είναι να συμβάλλει στη διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος ως συνόλου, μεταξύ άλλων ενισχύοντας την ανθεκτικότητά του και μειώνοντας τη συσσώρευση συστημικών κινδύνων, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διατηρήσιμη συμβολή του χρηματοπιστωτικού τομέα στην οικονομική ανάπτυξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) είναι αρμόδιο για τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοπιστωτικού συστήματος εντός της Ένωσης. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του το ίδιο θα πρέπει να συμβάλλει στην πρόληψη και τον μετριασμό των συστημικών κινδύνων που απειλούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τα κυβερνοπεριστατικά, και να υποβάλλει προτάσεις για τον τρόπο μετριασμού τους.
- (2) Τα σημαντικά κυβερνοπεριστατικά ενδέχεται να ενέχουν συστημικό κίνδυνο για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, δεδομένης της δυνατότητάς τους να διαταράζουν κρίσιμες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και πράξεις. Η ενίσχυση μιας αρχικής διαταραχής μπορεί να επέλθει είτε μέσω της μετάδοσής της σε επιχειρησιακό ή χρηματοπιστωτικό επίπεδο είτε μέσω της υπονόμευσης της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Εάν το χρηματοπιστωτικό σύστημα δεν είναι σε θέση να απορροφήσει τέτοιου είδους διαταραχές, η χρηματοπιστωτική σταθερότητα θα τεθεί σε κίνδυνο και αυτό μπορεί να προκαλέσει συστημική κρίση στον κυβερνοχώρο ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.⁽²⁾ ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 1.⁽³⁾ ΕΕ C 58 της 24.2.2011, σ. 4.⁽⁴⁾ Σύσταση ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 4ης Απριλίου 2013, σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής (ΕΕ C 170 της 15.6.2013, σ. 1).⁽⁵⁾ Βλέπε έγγραφο με τίτλο «Systemic cyber risk» (Συστημικός κίνδυνος στον κυβερνοχώρο), ΕΣΣΚ, Φεβρουάριος 2020, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του ΕΣΣΚ (www.esrb.europa.eu).

- (3) Η διαρκώς εξελισσόμενη φύση των κυβερνοπειλών και η πρόσφατη αύξηση των σημαντικών κυβερνοπεριστατικών αποτελούν ενδείξεις ενός μεγαλύτερου κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ένωση. Η πανδημία της COVID-19 έχει αναδείξει τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η τεχνολογία στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι σχετικές αρχές και τα ιδρύματα χρειάστηκε να προσαρμόσουν τα πλαίσιά τους για την τεχνική υποδομή και τη διαχείριση κινδύνου λόγω της αιφνίδιας αύξησης της τηλεργασίας, η οποία αύξησε τη συνολική έκθεση του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε κυβερνοαπειλές και επέτρεψε στους εγκληματίες να αναπτύξουν νέες μορφές δράσης και να προσαρμόσουν τις υφιστάμενες, εκμεταλλευόμενοι την κατάσταση ⁽⁶⁾. Σε αυτό το πλαίσιο ο αριθμός των κυβερνοπεριστατικών που κατέγραψε η τραπεζική εποπτεία της ΕΚΤ το 2020 αυξήθηκε κατά 54 % συγκριτικά με το 2019 ⁽⁷⁾.
- (4) Ένα σημαντικό κυβερνοπεριστατικό δυνάμει μεγάλης κλίμακας, ταχύτητας και ρυθμού εξάπλωσης απαιτεί αποτελεσματική αντιμετώπιση από τις σχετικές αρχές για τον μετριασμό των πιθανών επιπτώσεων του στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ο ταχύς συντονισμός και η επικοινωνία μεταξύ των αρμόδιων αρχών σε ενωσιακό επίπεδο μπορούν να συμβάλουν στην έγκαιρη αξιολόγηση του αντίκτυπου ενός σημαντικού κυβερνοπεριστατικού στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, διαφυλάσσοντας την εμπιστοσύνη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και περιορίζοντας τη μετάδοση σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και, ως εκ τούτου, να συμβάλουν στο να αποσοβηθεί η μετατροπή ενός τέτοιου κυβερνοπεριστατικού σε κίνδυνο για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.
- (5) Η υποκείμενη διαταραχή ανακύπτει με καινοτόμο τρόπο συγκριτικά με τις παραδοσιακές χρηματοπιστωτικές κρίσεις και τις κρίσεις ρευστότητας με τις οποίες βρίσκονται συνήθως αντιμέτωπες οι σχετικές αρχές. Εκτός από τα χρηματοοικονομικά θέματα, η συνολική αξιολόγηση του κινδύνου πρέπει να καταλαμβάνει την κλίμακα και τον αντίκτυπο των λειτουργικών διαταραχών, επειδή αυτές ενδέχεται να επηρεάζουν την επιλογή των μακροπροληπτικών εργαλείων. Ομοίως, και η χρηματοπιστωτική σταθερότητα από την πλευρά της ενδέχεται να επηρεάζει την επιλογή των λειτουργικών μέσων μετριασμού από ειδικούς του κυβερνοχώρου. Το γεγονός αυτό απαιτεί στενό και ταχύ συντονισμό και ανοιχτή επικοινωνία, προκειμένου να ενισχύεται μεταξύ άλλων η επίγνωση των καταστάσεων.
- (6) Ο κίνδυνος αποτυχημένου συντονισμού μεταξύ των αρχών είναι υπαρκτός και πρέπει να αντιμετωπιστεί. Οι αρμόδιες αρχές στην Ένωση θα πρέπει να συντονίζονται, τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλες αρχές με τις οποίες συνήθως δεν αλληλεπιδρούν, όπως ο τώως Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA). Καθώς σημαντικός αριθμός χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Ένωσης δραστηριοποιείται παγκοσμίως, ενδέχεται μεμονωμένο σημαντικό κυβερνοπεριστατικό να μην περιοριστεί στην Ένωση ή να προκληθεί εκτός αυτής, απαιτώντας αντιμετώπιση συντονισμένη σε παγκόσμιο επίπεδο.
- (7) Οι σχετικές αρχές πρέπει να προετοιμαστούν για τις εν λόγω αλληλεπιδράσεις. Διαφορετικά, ενδέχεται να βρεθούν αντιμέτωπες με τον κίνδυνο λήψης ασυνεπών μέτρων τα οποία θα προσκρούουν στα μέτρα αντιμετώπισης που θα λαμβάνουν άλλες αρχές ή θα τα υπονομεύουν. Ένας τέτοιος αποτυχημένος συντονισμός θα μπορούσε να ενισχύσει τη διαταραχή του χρηματοπιστωτικού συστήματος και να οδηγήσει σε υπονόμηση της εμπιστοσύνης στη λειτουργία του, η οποία στη χειρότερη περίπτωση θα συνιστούσε κίνδυνο για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ⁽⁸⁾. Επομένως, θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα αντιμετώπισης του κινδύνου τον οποίο θα προκαλούσε η αποτυχία συντονισμού για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε περίπτωση εκδήλωσης σημαντικού κυβερνοπεριστατικού.
- (8) Η έκθεση του ΕΣΣΚ (2021) με τίτλο *Mitigating systemic cyber risk* (Μετριάζοντας τον συστημικό κίνδυνο στον κυβερνοχώρο) ⁽⁹⁾ επισημαίνει την ανάγκη θέσπισης ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου συντονισμού συστημικών κυβερνοπεριστατικών (EU-SCICF) για τις σχετικές αρχές στην Ένωση. Στόχος του EU-SCICF είναι να αυξηθεί το επίπεδο προετοιμασίας των αρμόδιων αρχών προκειμένου να διευκολυνθεί η συντονισμένη απόκριση σε δυνάμει σημαντικά κυβερνοπεριστατικά. Η εν λόγω έκθεση παραθέτει την αξιολόγηση του ΕΣΣΚ σχετικά με τα χαρακτηριστικά του πλαισίου που είναι εκ πρώτης όψεως αναγκαία για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος ενός αποτυχημένου συντονισμού.
- (9) Βασικός στόχος της παρούσας σύστασης είναι να αξιοποιηθεί ένας από τους ρόλους που επιφυλάσσει στις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ) η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα ⁽¹⁰⁾ (εφεξής ο «DORA»), που θα εξασφαλίσει τη δυνατότητα αποτελεσματικής συντονισμένης απόκρισης σε επίπεδο Ένωσης σε περίπτωση επέλευσης σημαντικού διασυνωριακού συμβάντος σχετιζόμενου με τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) ή εκδήλωσης συναφούς απειλής με συστημικές επιπτώσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ένωσης συνολικά. Η εν λόγω διαδικασία θα οδηγήσει στη δημιουργία του EU-SCICF για τις σχετικές αρχές.

⁽⁶⁾ Βλέπε «Internet Organised Crime Threat Assessment» (Αξιολόγηση των απειλών όσον αφορά το οργανωμένο έγκλημα στο Διαδίκτυο), Europol, 2020, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της Europol (www.europol.europa.eu).

⁽⁷⁾ Βλέπε «IT and cyber risk: a constant challenge» (ΤΠ και κίνδυνος στον κυβερνοχώρο: μια διαρκής πρόκληση), ΕΚΤ, 2021, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της τραπεζικής εποπτείας της ΕΚΤ (www.bankingsupervision.europa.eu).

⁽⁸⁾ Βλέπε έγγραφο με τίτλο «Systemic cyber risk» (Συστημικός κίνδυνος στον κυβερνοχώρο), ΕΣΣΚ, Φεβρουάριος 2020, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του ΕΣΣΚ (www.esrb.europa.eu).

⁽⁹⁾ Βλέπε (προσεχές) έγγραφο με τίτλο «Mitigating systemic cyber risk» (Μετριάζοντας τον συστημικό κίνδυνο στον κυβερνοχώρο), ΕΣΣΚ, 2022.

⁽¹⁰⁾ COM/2020/595 final.

- (10) Το EU-SCICF δεν θα πρέπει να αποσκοπεί στην αντικατάσταση των υφιστάμενων πλαισίων, αλλά στη γεφύρωση τυχόν κενών συντονισμού και επικοινωνίας τόσο μεταξύ των αρμόδιων αρχών όσο και μεταξύ αυτών και άλλων ενωσιακών αρχών και λοιπών σημαντικών διεθνών παραγόντων. Συναφώς, θα πρέπει να εξεταστεί η θέση του EU-SCICF στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικής κρίσης και το πλαίσιο κυβερνοπεριστατικών της Ένωσης που ισχύουν σήμερα. Όσον αφορά τον συντονισμό μεταξύ αρμόδιων αρχών θα πρέπει να εξεταστούν ενδεικτικά οι ρόλοι και οι δραστηριότητες της ομάδας συνεργασίας για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών (NIS) για τις χρηματοπιστωτικές οντότητες βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹¹⁾, καθώς και οι μηχανισμοί συντονισμού που προβλέπονται βάσει της σύστασης της Κοινής Μονάδας Κυβερνοχώρου παράλληλα με τη συμμετοχή του ENISA.
- (11) Ειδικότερα, η πρόταση για έναρξη εκπόνησης του EU-SCICF αποσκοπεί στην έγκριση των υπό διαμόρφωση ρόλων των ΕΕΑ, όπως προβλέπονται στην πρόταση DORA. Ο DORA προτείνει «[ο]ι ΕΕΑ, μέσω της μεικτής επιτροπής και σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τ[ο] Ε[Σ]ΣΚ, [να] μπορούν να θεσπίσουν μηχανισμούς ώστε να είναι δυνατή η ανταλλαγή αποτελεσματικών πρακτικών μεταξύ των χρηματοπιστωτικών τομέων για την ενίσχυση της επίγνωσης των καταστάσεων και τον εντοπισμό κοινών ευπαθειών στον κυβερνοχώρο και κινδύνων μεταξύ των τομέων» και «[να] [μ]πορούν να αναπτύξουν ασκήσεις διαχείρισης κρίσεων και έκτακτης ανάγκης που περιλαμβάνουν σεναρία κυβερνοεπιθέσεων, με σκοπό την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας και την εξασφάλιση της δυνατότητας αποτελεσματικής συντονισμένης απόκρισης σε επίπεδο ΕΕ, σε περίπτωση σημαντικού διασυννοριακού συμβάντος που σχετίζεται με τις ΤΠΕ ή σχετικής απειλής με συστημικές επιπτώσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ένωσης συνολικά» ⁽¹²⁾. Προς το παρόν δεν υφίσταται κάποιο πανευρωπαϊκό πλαίσιο, όπως το EU-SCICF, οπότε αυτό θα πρέπει να θεσπιστεί και να αναπτυχθεί στο πλαίσιο του DORA.
- (12) Δεδομένου του κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ένωση που απορρέει από τον κίνδυνο στον κυβερνοχώρο, οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σταδιακή θέσπιση του EU-SCICF θα πρέπει, στο μέτρο του εφικτού, να ξεκινήσουν ακόμη και πριν από την πλήρη θέση σε εφαρμογή του απαιτούμενου νομικού πλαισίου και πλαισίου πολιτικής για τη θέσπισή του. Το εν λόγω πλαίσιο θα ολοκληρωθεί στο σύνολό του και θα οριστικοποιηθεί αφού τεθούν σε εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του DORA και των πράξεων που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότησή του.
- (13) Η αποτελεσματική επικοινωνία συνδράμει τις σχετικές αρχές στο να αποκτούν επίγνωση των καταστάσεων και αποτελεί, ως εκ τούτου, απαραίτητη προϋπόθεση για τον συντονισμό σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διάρκεια εκδήλωσης σημαντικών κυβερνοπεριστατικών. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να καθοριστεί η υποδομή επικοινωνιών την οποία απαιτεί ο συντονισμός της απόκρισης σε σημαντικά κυβερνοπεριστατικά. Αυτό συνεπάγεται τον προσδιορισμό του είδους των πληροφοριών που θα πρέπει να ανταλλάσσονται, των τακτικών διαύλων που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και των κέντρων επαφής μέσω των οποίων θα πρέπει να πραγματοποιείται η ανταλλαγή αυτή. Η ανταλλαγή πληροφοριών πρέπει να συνάδει με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις. Επιπλέον, οι σχετικές αρχές ενδέχεται να πρέπει να καθορίσουν σαφές σχέδιο δράσης και τα εφαρμοστέα πρωτόκολλα, ώστε να διασφαλίζεται ο κατάλληλος συντονισμός μεταξύ των αρχών που μετέχουν στον σχεδιασμό μιας συντονισμένης απόκρισης σε σημαντικά κυβερνοπεριστατικά.
- (14) Μια συστημική κρίση στον κυβερνοχώρο θα απαιτήσει την ενεργοποίηση πλήρους συνεργασίας σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Επομένως, μπορεί να προβλεφθεί ο ορισμός κέντρων επαφής για τις ΕΕΑ, την ΕΚΤ και κάθε κράτος μέλος, τα οποία θα προέρχονται από τις οικείες σχετικές εθνικές αρχές και θα πρέπει να γνωστοποιούνται στις ΕΕΑ, έτσι ώστε να καθορίζονται οι κύριοι συνδιαλεγόμενοι στον μηχανισμό συντονισμού του EU-SCICF, οι οποίοι και θα πρέπει να ενημερώνονται σε περίπτωση εκδήλωσης σημαντικού κυβερνοπεριστατικού. Η ανάγκη ορισμού κέντρων επαφής θα πρέπει να αξιολογείται κατά τη διάρκεια εκπόνησης του EU-SCICF, λαμβάνοντας υπόψη το ορισμένο ενιαίο κέντρο επαφής βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 που έχουν καθορίσει τα κράτη μέλη σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών με σκοπό τη διασφάλιση της διασυννοριακής συνεργασίας με άλλα κράτη μέλη και με την ομάδα συνεργασίας για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών (NIS) ⁽¹³⁾.
- (15) Η διεξαγωγή ασκήσεων διαχείρισης κρίσεων και έκτακτης ανάγκης θα μπορούσε να διευκολύνει την εφαρμογή του EU-SCICF και να επιτρέψει στις αρχές να αξιολογούν τον βαθμό ετοιμότητας και προετοιμασίας τους για μια συστημική κρίση στον κυβερνοχώρο σε ενωσιακό επίπεδο. Τέτοιου είδους ασκήσεις θα αποτελέσουν διδάγματα για τις αρχές, επιτρέποντας τη διαρκή βελτίωση και εξέλιξη του EU-SCICF.

⁽¹¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (ΕΕ L 194 της 19.7.2016, σ. 1).

⁽¹²⁾ Βλέπε σχέδιο άρθρου 43 της πρότασης DORA.

⁽¹³⁾ Βλέπε Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «NIS Cooperation Group» (ομάδα συνεργασίας NIS), το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ec.europa.eu).

- (16) Είναι σημαντικό για την ανάπτυξη του EU-SCICF οι ΕΕΑ να εκτελούν από κοινού σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, εξετάζοντας τα δυνητικά βασικά στοιχεία του πλαισίου, καθώς και τους πόρους και τις ανάγκες που αυτή απαιτεί. Κατόπιν τούτου, οι ΕΕΑ θα μπορούσαν να ξεκινήσουν τις εργασίες προκαταρκτικής ανάλυσης τυχόν εμποδίων δυνάμενων να παρακωλύσουν τις ικανότητες των ιδίων και των αρμόδιων αρχών για τη θέσπιση του EU-SCICF και την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών μέσω διαύλων επικοινωνίας σε περίπτωση εκδήλωσης σημαντικού κυβερνοπεριστατικού. Η ανάλυση αυτή θα αποτελούσε σημαντικό βήμα για την τεκμηρίωση της όποιας ανάγκης ανάληψης περαιτέρω δράσης, είτε νομοθετικής φύσης είτε άλλων πρωτοβουλιών στήριξης τις οποίες μπορεί να λάβει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο στάδιο που έπεται της εφαρμογής του DORA,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

ΤΜΗΜΑ 1

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύσταση Α – Θέσπιση πανευρωπαϊκού πλαισίου συντονισμού συστημικών κυβερνοπεριστατικών (EU-SCICF)

1. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (εφεξής ο «DORA»), συνιστάται στις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ) από κοινού, μέσω της μεικτής επιτροπής, και από κοινού με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) και τις σχετικές εθνικές αρχές, να ξεκινήσουν την προετοιμασία για τη σταδιακή ανάπτυξη αποτελεσματικής συντονισμένης απόκρισης σε ενωσιακό επίπεδο σε περίπτωση εκδήλωσης διασυννοριακού σημαντικού κυβερνοπεριστατικού ή σχετικής απειλής που θα μπορούσε να έχει συστημικές επιπτώσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ένωσης. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για μια συντονισμένη απόκριση σε ενωσιακό επίπεδο θα πρέπει να συνεπάγονται τη σταδιακή ανάπτυξη του EU-SCICF για τις ΕΕΑ, την ΕΚΤ, το ΕΣΣΚ και τις σχετικές εθνικές αρχές. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης αξιολόγηση των απαιτήσεων σχετικά με τους πόρους για την αποτελεσματική ανάπτυξη του EU-SCICF.
2. Με βάση την επιμέρους σύσταση Α σημείο 1 συνιστάται στις ΕΕΑ, κατόπιν διαβούλευσης με την ΕΚΤ και το ΕΣΣΚ, να αναλάβουν τη χαρτογράφηση και τη συνακόλουθη ανάλυση των υφιστάμενων κωλυμάτων, νομοθετικών και άλλων λειτουργικών εμποδίων για την αποτελεσματική ανάπτυξη του EU-SCICF.

Σύσταση Β – Θέσπιση κέντρων επαφής του EU-SCICF

Συνιστάται ο ορισμός, από τις ΕΕΑ, την ΕΚΤ και κάθε κράτος μέλος, ενός κύριου κέντρου επαφής προερχόμενου από τις αντίστοιχες σχετικές εθνικές αρχές, το οποίο θα πρέπει να γνωστοποιηθεί στις ΕΕΑ. Ο εν λόγω κατάλογος κέντρων επαφής θα διευκολύνει την ανάπτυξη του πλαισίου, ενώ με τη θέση του EU-SCICF σε εφαρμογή θα πρέπει τα κέντρα επαφής και το ΕΣΣΚ να ενημερώνονται σε περίπτωση εκδήλωσης σημαντικού κυβερνοπεριστατικού. Θα πρέπει επίσης να προβλέπεται συντονισμός μεταξύ του EU-SCICF και του ορισμένου ενιαίου κέντρου επαφής βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 που έχουν καθορίσει τα κράτη μέλη σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών με σκοπό τη διασφάλιση της διασυννοριακής συνεργασίας με άλλα κράτη μέλη και με την ομάδα συνεργασίας για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών.

Σύσταση Γ – Κατάλληλα μέτρα σε ενωσιακό επίπεδο

Με βάση τα αποτελέσματα των αναλύσεων που διεξάγονται σύμφωνα με τη σύσταση Α συνιστάται στην Επιτροπή η εξέταση των κατάλληλων μέτρων τα οποία απαιτεί η διασφάλιση του αποτελεσματικού συντονισμού της αντιμετώπισης των συστημικών κυβερνοπεριστατικών.

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

1. Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «κυβερνο-»: εντός ή μέσω της διασυνδεδεμένης υποδομής πληροφοριών όσον αφορά αλληλεπιδράσεις μεταξύ προσώπων, διαδικασιών, δεδομένων και συστημάτων πληροφοριών, ή σχετικά με αυτή την υποδομή ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Βλέπε Cyber Lexicon, FSB, 12 Νοεμβρίου 2018, το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του FSB (www.fsb.org).

- β) «σημαντικό κυβερνοπεριστατικό»: συμβάν το οποίο σχετίζεται με τις ΤΠΕ και ενδέχεται να έχει εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις στα συστήματα δικτύου και πληροφοριών που υποστηρίζουν κρίσιμες λειτουργίες των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων ⁽¹⁵⁾.
- γ) «συστημική κρίση στον κυβερνοχώρο»: σημαντικό κυβερνοπεριστατικό που προκαλεί στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ένωσης διαταραχή σε επίπεδο το οποίο έχει δυνητικά σοβαρές αρνητικές συνέπειες για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και τη λειτουργία της πραγματικής οικονομίας. Μια τέτοια κρίση θα μπορούσε να προκληθεί από σημαντικό κυβερνοπεριστατικό, το οποίο θα προκαλούσε διαταραχές σε αρκετούς διαύλους, μεταξύ άλλων σε επίπεδο επιχειρησιακό, εμπιστοσύνης και χρηματοπιστωτικό.
- δ) «Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές» ή «ΕΕΑ»: η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών) η οποία συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων) η οποία συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁷⁾ και την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών) η οποία συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁸⁾.
- ε) «μεικτή επιτροπή»: η μεικτή επιτροπή των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών η οποία συστάθηκε με το άρθρο 54 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1095/2010.
- στ) «σχετική εθνική αρχή»:
1. αρμόδια ή εποπτική αρχή κράτους μέλους, όπως ορίζεται στις ενωσιακές πράξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, και οποιαδήποτε άλλη εθνική αρμόδια αρχή, όπως ορίζεται στις ενωσιακές πράξεις που αναθέτουν καθήκοντα στις ΕΕΑ.
 2. αρμόδια αρχή κράτους μέλους η οποία ορίζεται σύμφωνα με:
 - i. το άρθρο 4 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁹⁾, με την επιφύλαξη των ειδικών καθηκόντων που ανατίθενται στην ΕΚΤ με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου ⁽²⁰⁾.
 - ii. το άρθρο 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²¹⁾.
 - iii. το άρθρο 37 της οδηγίας 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²²⁾.
 - iv. το άρθρο 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/2034 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²³⁾.

⁽¹⁵⁾ Βλέπε σημείο 7) του σχεδίου άρθρου 3 της πρότασης DORA.

⁽¹⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 12).

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1094/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/79/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 48).

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/77/ΕΚ [της Επιτροπής] (ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 84).

⁽¹⁹⁾ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

⁽²⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63).

⁽²¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ (ΕΕ L 337 της 23.12.2015, σ. 35).

⁽²²⁾ Οδηγία 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/ΕΚ (ΕΕ L 267 της 10.10.2009, σ. 7).

⁽²³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2019/2034 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την προληπτική εποπτεία επιχειρήσεων επενδύσεων και την τροποποίηση των οδηγιών 2002/87/ΕΚ, 2009/65/ΕΚ, 2011/61/ΕΕ, 2013/36/ΕΕ, 2014/59/ΕΕ και 2014/65/ΕΕ (ΕΕ L 314 της 5.12.2019, σ. 64).

- v. την πρώτη περίπτωση του στοιχείου λα) του άρθρου 3 παράγραφος 1 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 ⁽²⁴⁾.
- vi. το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁵⁾.
- vii. το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁶⁾.
- viii. το άρθρο 67 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁷⁾.
- ix. το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.
- x. το άρθρο 44 της οδηγίας 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁸⁾.
- xi. το άρθρο 97 της οδηγίας 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾.
- xii. το άρθρο 30 της οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁰⁾.
- xiii. το άρθρο 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾.
- xiv. το άρθρο 47 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³²⁾.
- xv. το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³³⁾.
- xvi. το άρθρο 3 παράγραφος 2 και το άρθρο 32 της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁴⁾.
- xvii. το άρθρο 40 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁵⁾.
- xviii. το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/1503 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁶⁾.

⁽²⁴⁾ COM/2020/593 final.

⁽²⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 1).

⁽²⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 1).

⁽²⁷⁾ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).

⁽²⁸⁾ Οδηγία 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011, σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και για την τροποποίηση των οδηγιών 2003/41/ΕΚ και 2009/65/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 (ΕΕ L 174 της 1.7.2011, σ. 1).

⁽²⁹⁾ Οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 32).

⁽³⁰⁾ Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (ΕΕ L 335 της 17.12.2009, σ. 1).

⁽³¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/97 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2016, σχετικά με τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (αναδιτύπωση) (ΕΕ L 26 της 2.2.2016, σ. 19).

⁽³²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΕΕΣΠ) (ΕΕ L 354 της 23.12.2016, σ. 37).

⁽³³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 1).

⁽³⁴⁾ Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87).

⁽³⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 (ΕΕ L 171 της 29.6.2016, σ. 1).

⁽³⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/1503 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με τους Ευρωπαίους παρόχους υπηρεσιών συμμετοχικής χρηματοδότησης για επιχειρήσεις και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1129 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 (ΕΕ L 347 της 20.10.2020, σ. 1).

3. αρχή επιφορτισμένη με τη λήψη και/ή την ενεργοποίηση μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής ή με άλλα καθήκοντα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, όπως η συναφής ανάλυση τεκμηρίωσης, η οποία ενδεικτικά μπορεί να είναι:
 - i. εντεταλμένη αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 4 του τίτλου VII της οδηγίας 2013/36/ΕΕ ή με το άρθρο 458 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013· του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁷⁾
 - ii. μακροπροληπτική αρχή επί της οποίας έχουν εφαρμογή οι στόχοι, οι ρυθμίσεις, τα καθήκοντα, οι εξουσίες, τα μέσα, οι απαιτήσεις λογοδοσίας και τα λοιπά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στη σύσταση ΕΣΣΚ/2011/3 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου ⁽³⁸⁾.

ζ) «αρμόδια αρχή»:

1. οποιαδήποτε ΕΕΑ·
2. η ΕΚΤ για τα καθήκοντα που της ανατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2, και το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013·
3. οποιαδήποτε αρμόδια εθνική αρχή.

2. Κριτήρια εφαρμογής

Για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας σύστασης ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη η αρχή της ανάγκης ενημέρωσης και η αρχή της αναλογικότητας σε συνάρτηση με τον επιδιωκόμενο στόχο και το περιεχόμενο κάθε σύστασης·
- β) θα πρέπει να πληρούνται τα ειδικά κριτήρια συμμόρφωσης που καθορίζονται στο παράρτημα σε σχέση με κάθε σύσταση.

3. Χρονοδιάγραμμα για την παρακολούθηση

Κατά το άρθρο 17 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 οι αποδέκτες πρέπει να κοινοποιούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο ΕΣΣΚ τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν ως απάντηση στην παρούσα σύσταση ή να τεκμηριώνουν οποιαδήποτε αδράνεια. Οι αποδέκτες απαιτείται να υποβάλουν την κοινοποίηση αυτή σύμφωνα με τα ακόλουθα χρονοδιαγράμματα:

1. Σύσταση Α

- α) Από την παρέλευση έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA και έως τις 30 Ιουνίου 2023, οι ΕΕΑ καλούνται να διαβιβάσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο ΕΣΣΚ ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της επιμέρους σύστασης Α σημείο 1.
- β) Από την παρέλευση 18 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA και έως τις 30 Ιουνίου 2024, οι ΕΕΑ καλούνται να διαβιβάσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο ΕΣΣΚ τελική έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της επιμέρους σύστασης Α σημείο 1.
- γ) Από την παρέλευση 30 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA και έως τις 30 Ιουνίου 2025, οι ΕΕΑ καλούνται να διαβιβάσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο ΕΣΣΚ έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της επιμέρους σύστασης Α σημείο 2.

2. Σύσταση Β

Από την παρέλευση έξι μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA και έως τις 30 Ιουνίου 2023, οι ΕΕΑ, η ΕΚΤ και τα κράτη μέλη καλούνται να διαβιβάσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο ΕΣΣΚ έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης Β.

3. Σύσταση Γ

- α) Από την παρέλευση 12 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Επιτροπή καλείται να διαβιβάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στο ΕΣΣΚ έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης Γ, ενόψει της ενδιάμεσης έκθεσης των ΕΕΑ σύμφωνα με την επιμέρους σύσταση Α σημείο 1.

⁽³⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

⁽³⁸⁾ Σύσταση ΕΣΣΚ/2011/3 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 22ας Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τη μακροπροληπτική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών (ΕΕ C 41 της 14.2.2012, σ. 1).

- β) Από την παρέλευση 36 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, η Επιτροπή καλείται να διαβιβάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στο ΕΣΣΚ έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης Γ, ενόψει των εκθέσεων των ΕΕΑ σύμφωνα με τη σύσταση Α.

4. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

1. Η Γραμματεία του ΕΣΣΚ:

- α) συνδράμει τους αποδέκτες, διασφαλίζοντας τον συντονισμό της παροχής στοιχείων, παρέχοντάς τους τα σχετικά υποδείγματα και εξειδικεύοντας, όπου είναι απαραίτητο, τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα ενεργειών προς εφαρμογή των συστάσεων·
- β) ελέγχει τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι αποδέκτες προς εφαρμογή των συστάσεων, τους συνδράμει εφόσον το ζητούν και υποβάλλει σχετικές εκθέσεις στο γενικό συμβούλιο. Οι αξιολογήσεις θα διενεργηθούν ως εξής:
- i) εντός 12 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA, όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων Α και Β·
 - ii) εντός 18 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA, όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης Γ·
 - iii) εντός 24 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA, όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης Δ·
 - iv) εντός 36 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA, όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης Α·
 - v) εντός 42 μηνών από την έναρξη ισχύος του DORA, όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης Γ.
2. Το γενικό συμβούλιο θα αξιολογήσει τις ενέργειες των αποδεκτών και τους λόγους τυχόν αδράνειάς τους, δυνάμενο κατά περίπτωση να κρίνει αν αυτοί δεν έχουν τηρήσει την παρούσα σύσταση ή δεν έχουν αιτιολογήσει επαρκώς την αδράνειά τους.

Φρανκφούρτη, 2 Δεκεμβρίου 2021.

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας του ΕΣΣΚ,
εξ ονόματος του γενικού συμβουλίου του ΕΣΣΚ,
Francesco MAZZAFERRO

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύσταση Α – Θέσπιση πανευρωπαϊκού πλαισίου συντονισμού συστημικών κυβερνοπεριστατικών (EU-SCICF)

Για την επιμέρους σύσταση Α σημείο 1 καθορίζονται τα ακόλουθα κριτήρια συμμόρφωσης:

1. Κατά την προετοιμασία αποτελεσματικής συντονισμένης απόκρισης σε ενωσιακό επίπεδο, η οποία θα πρέπει να συνεπάγεται τη σταδιακή ανάπτυξη του EU-SCICF, μέσω της άσκησης της εξουσίας που προβλέπεται στον μελλοντικό κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα του χρηματοοικονομικού τομέα (εφεξής ο «DORA»), οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ΕΕΑ), ενεργώντας μέσω της μεικτής επιτροπής, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) και τις σχετικές εθνικές αρχές, και κατόπιν διαβούλευσης με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών και με την Επιτροπή, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, θα πρέπει να εξετάζουν τη συμπεριληψη στην προβλεπόμενη προετοιμασία για το EU-SCICF τουλάχιστον των ακόλουθων στοιχείων:
 - α. της ανάλυσης των απαιτήσεων σχετικά με τους πόρους για την αποτελεσματική ανάπτυξη του EU-SCICF·
 - β. της ανάπτυξης ασκήσεων διαχείρισης κρίσεων και έκτακτης ανάγκης που περιλαμβάνουν σεναρία κυβερνοεπιθέσεων, με σκοπό την ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας·
 - γ. της ανάπτυξης κοινού λεξιλογίου·
 - δ. της ανάπτυξης μιας συνεκτικής ταξινόμησης κυβερνοπεριστατικών·
 - ε. της θέσπισης ασφαλών και αξιόπιστων διαύλων ανταλλαγής πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων δημιουργίας αντιγράφων ασφαλείας·
 - στ. της θέσπισης κέντρων επαφής·
 - ζ. της αντιμετώπισης του ζητήματος της εμπιστευτικότητας κατά την ανταλλαγή πληροφοριών·
 - η. των πρωτοβουλιών για συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τις κυβερνοπληροφορίες του χρηματοπιστωτικού τομέα·
 - θ. της ανάπτυξης αποτελεσματικών διαδικασιών ενεργοποίησης και κλιμάκωσης μέσω της επίγνωσης των καταστάσεων·
 - ι. της αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων των συμμετεχόντων στο πλαίσιο·
 - ια. της ανάπτυξης διεπαφών για διατομεακό συντονισμό και, κατά περίπτωση, για συντονισμό τρίτων χωρών·
 - ιβ. της διασφάλισης συνεκτικής επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών με το κοινό για τη διαφύλαξη της εμπιστοσύνης·
 - ιγ. της θέσπισης προκαθορισμένων γραμμών επικοινωνίας για έγκαιρη ενημέρωση·
 - ιδ. της διενέργειας κατάλληλων ασκήσεων δοκιμής πλαισίου, συμπεριλαμβανομένων των διακρατικών δοκιμών και του συντονισμού τρίτων χωρών, καθώς και αξιολογήσεων που οδηγούν σε διδάγματα και εξέλιξη του πλαισίου·
 - ιε. της διασφάλισης αποτελεσματικής επικοινωνίας και αντιμετρών κατά της παραπληροφόρησης.

Σύσταση Β – Θέσπιση κέντρων επαφής του EU-SCICF

Για τη σύσταση Β καθορίζονται τα ακόλουθα κριτήρια συμμόρφωσης:

1. Οι ΕΕΑ, η ΕΚΤ και κάθε κράτος μέλος μεταξύ των οικείων αρμόδιων εθνικών αρχών θα πρέπει να συμφωνήσουν σε μια κοινή προσέγγιση για την κοινοποίηση και τη διατήρηση επικαιροποιημένου του καταλόγου των καθορισμένων κέντρων επαφής του EU-SCICF.
2. Ο ορισμός του κέντρου επαφής θα πρέπει να αξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη το ορισμένο ενιαίο κέντρο επαφής βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 που έχουν θεσπίσει τα κράτη μέλη σχετικά με την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών με σκοπό τη διασφάλιση της διασυννοριακής συνεργασίας με άλλα κράτη μέλη και με την ομάδα συνεργασίας για την ασφάλεια συστημάτων δικτύου και πληροφοριών.

Σύσταση Γ – Αλλαγές στο νομικό πλαίσιο της Ένωσης

Για τη σύσταση Γ καθορίζονται τα ακόλουθα κριτήρια συμμόρφωσης:

Η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει εάν είναι αναγκαία οποιαδήποτε μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στη σχετική νομοθεσία της Ένωσης, συνεπεία της ανάλυσης που διεξάγεται σύμφωνα με τη σύσταση Α, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΕΕΑ, μέσω της μεικτής επιτροπής, από κοινού με την ΕΚΤ, το ΕΣΣΚ και τις σχετικές εθνικές αρχές, μπορούν να αναπτύξουν το EU-SCICF σύμφωνα με την επιμέρους σύσταση Α σημείο 1 και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ΕΕΑ, η ΕΚΤ, το ΕΣΣΚ και οι σχετικές εθνικές αρχές, καθώς και άλλες αρχές, μπορούν να μετέχουν σε ενέργειες συντονισμού και να ανταλλάσσουν πληροφορίες οι οποίες είναι επαρκώς λεπτομερείς και συνεκτικές για την υποστήριξη ενός αποτελεσματικού EU-SCICF.
